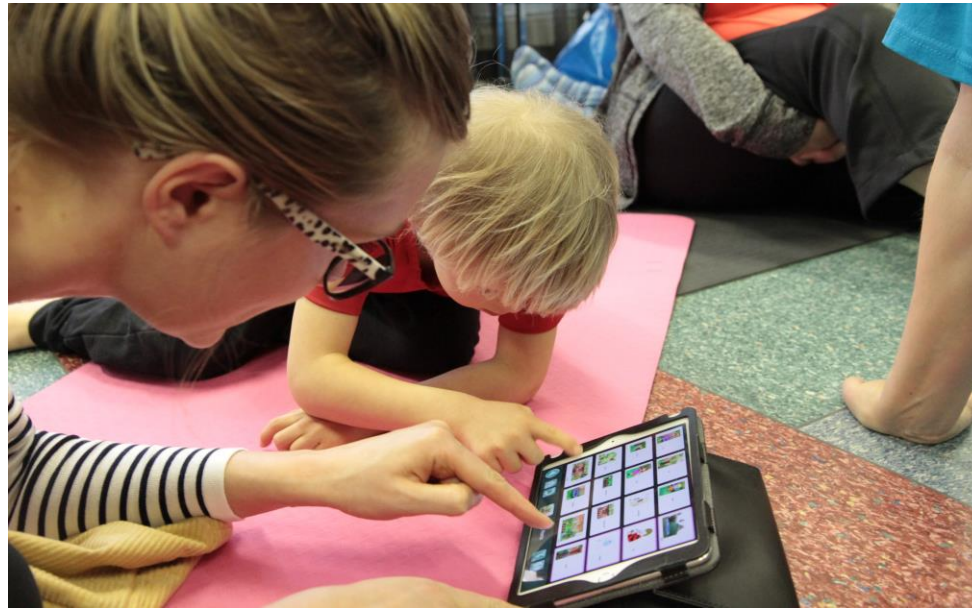

Hyvän kohtaamisen voima ja merkitys vamman lapsen ja nuoren arjessa

Johanna Kaario
Kehitysvammaisten Tukiliitto
21.11.2018 Tampere

Oikeus osallisuuteen

- YK:n lasten oikeuksien sopimus
 - Syrjimättömyys
 - Lapsen edun huomioiminen
 - Oikeus elämään ja kehittymiseen
 - Lasten näkemysten kunnioittaminen
- YK:n Yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista täydentävä ihmisoikeussopimus

Mitä osallisuus tarkoittaa?

- Osallisuus on kunnioittavaa vuorovaikutusta, äänen antamista lapselle, mielipiteen huomioimista lähiarjessa.
- Edellyttää aikuisilta herkkyyttä havainnoida lasta ja hänelle merkityksellisiä asioita ja mielenkiinnon kohteita.
- Aikuisen rooli toimia kuuntelijana sekä on samalla lapsen maailman rikastuttaja.
- Antaa lapselle mahdollisuuden toimintaan omalla tavallaan ja omista lähtökohdistaan käsin.

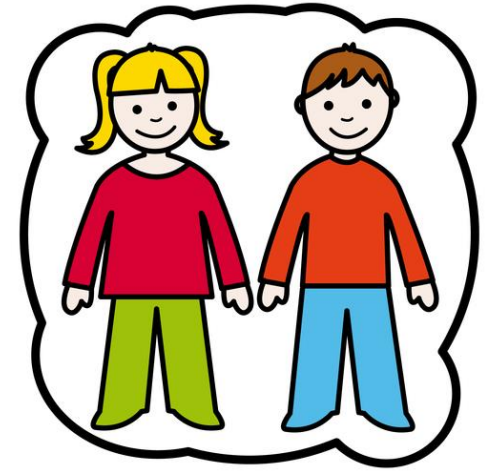
Jatkuu...

- Lapsi saa kokemuksen arvostetuksi tulemisesta, itsetuottamus lisääntyy ja elämänhallinta paranee.
- Osallisuus monipuolistaa lapsen sosiaalisia suhteita ja vahvistaa tunnetta yhteisöön kuulumisesta ja lisää kokonaisvaltaista integraatiota yhteiskuntaan.
- Vaikuttamismahdollisuudet lisäävät integraatiota. Lasten kuuntelemisella on hyviä vaikutuksia aikuisiin.
- Osallisuus on yhdessä tekemistä, yhteisöllisyyttä, yhdessä elämistä.

Kokemuksellisuuden tukeminen

- Tarjoa valinnan vaihtoehtoja
- Mallitta kommunikointikeinoja
- Valmistele tekeminen mahdolliseksi
- Luo ympäristö eri aistein havaittavaksi
- Tue lasten välistä leikkiä ja ystävyysuhteita
- Anna mahdollisuus onnistua ja iloita
- Anna mahdollisuus epäonnistua ja pettyä
- Huomioi lapsen kaikki aloitteet ja mielenkiinnon kohteet

Kohtaamisesta

- Ennakoi
- Anna aikaa
- Hae yhteyttä lapseen
- Katseella
- Piirtämällä
- Valokuvilla ja videoilla
- Esineillä, leluilla, peleillä
- Ole kiinnostunut lapsen mielenkiinnon kohteista

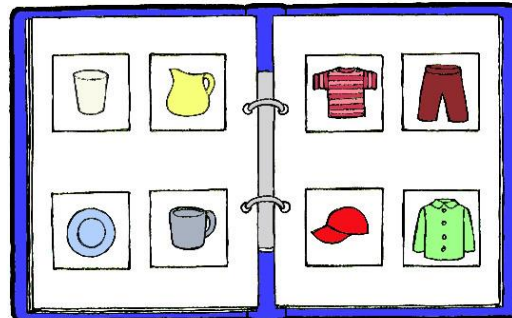
Kuvat kuulemisen ja kommunikoinnin tukena

- Kuvat hidastavat ja monipuolistavat puhetta
- Tieto on lapselle ymmärrettävässä muodossa
- Kuvat laajentavat lapsen ajattelua
- Kuvat auttavat muistamaan
- Kuvat keventävät tunnelmaa
- Kuvien avulla voi luoda yhteyttä ja avata keskustelua lapsen näkökulmasta
- Kuvat jäävät näkyviin, joten niihin voi aina helposti palata

Kuvat työvälineenä

- Kuvitettu ajanvarauskirje
- Kuvitettu tarina tapaamisesta
- Kuvitetut leikit ja pelit
- Kuvitetut taulustot
- Vanhempia voi ohjata keräämään tietoa lapsesta (Metku-muistio, valokuvat ja videot)

Kuvitettuja materiaaleja

- Valmiita materiaaleja

<http://papunet.net/materiaalia/materiaalia-kuvakommunikointiin>

- Kuvatyökalulla voit valmistaa materiaalia

<http://papunet.net/materiaalia/kuvaty%C3%B6kalu>

Lapsen osallisuutta tukevat palvelut

- Kuntoutukset
- Kommunikaatio-ohjaus/opetus
- Kommunikoinnin apuvälineet
- Puhevammaisten tulkkauspalvelu
- Henkilökohtainen apu
- Sopeutumisvalmennus
- Vertaistuki

Pohdintoja

- Mieti, kuinka sinä voit edistää konkreettisesti lapsen huomioimista työtehtävissäsi? Kerro muillekin käytännön tilanteita!
- Kuinka voit palvelujen suunnittelussa tai erilaisissa yhteistyöpalavereissa nostaa esille lapsen mielipiteen ja lapsen äänen kuulemisen?

Tulevaisuuden lapset

- Sosiaalisesti taitavia
- Ajattelevia
- Aktiivisia

Lähteet

- E. Stenvall (2018). Yhteiskunnallinen osallisuus ja toimijuus : Lasten osallistuminen, kansalaisuus ja poliittisuus arjen käytäntöinä
- S. Ahola & K. Pollari (2018). Lapsella on oikeus osallisuuteen - vammaisuudesta riippumatta. THL Päätösten tueksi 1/2018
- T. Piironen, S. Pykäläinen & R Varis (2017). Erityistä tukea tarvitsevan lapsen osallisuus arjessa – Lasten kokemuksia osallisuudesta.
- Videoluento Osallisuus. Opetushallitus 2018

https://www.edu.fi/yleissivistava_koulutus/varhaiskasvatus/vasu2017tukimateriaalit/osallisuus

- Kuuluva Lapsi – Kohti vammaisen lapsen osallisuutta arjessa. THL Päätösten tueksi 26/2018
- Kuvat: Tukiliitto ja www.papunet.net